

Ljusstake

Att pynta för högtid och fest har alltid varit vanligt. När det roliga och högtidliga var över ställdes allt undan och vid nästa tillfälle tillverkades nytt pynt. Det som har överlevt till idag av denna tradition är inte så mycket. Majstången, påskriset och den krusade skinkpinnen är små rester av denna en gång så vanliga tillfälligslojd eller förgängliga slöjd.

Nu har du chansen att återuppta detta. Att kringa en fast stomme snurra, fästa och vrida vackert material från naturen eller återbruk höjer även den enklaste familjemiddag. Du kan välja att göra en ljusstake eller en festspira. Kanske kan du komma på fler användningsområden.

Först börjar vi med stommen, som måste vara stabil, särskilt om du ska ha stearinljus. Jag har valt att bygga den i bambu. Det är lätt att få tag i, men du kan använda träribbor eller pinnar från skogen. En enkel form är att göra ett kors. Gör ett litet hack eller urtag på varje pinne där de kommer att ligga an mot varandra. På bambu är det lättast med en fil annars går det bra med kniv. Hacket förhindrar att pinnarna flyttar sig eller vrider sig.

Nu surrar vi fast det hela med ståltråd. Lägg ståltråden som på bilden. Använd en tång och vrid ihop det hela ordentligt. Klipp av och vik in trådändarna. Armarna på korset är fortfarande aningen instabila. Det är nu ringen eller bågen inte bara blir en formsak. Den hjälper till med stabiliteten. Nu fungerar det inte med bambu, utan det behövs något böjligt. Favoritmaterialet pil är inte helt fel. Fäst med ståltråd, som ovan, på alla ställen där bågen eller ringen möter korset.

Nu behövs en fot för att stommen ska bli komplett. En tråkloss med hål duger alldeles utmärkt. Borra hålet så att stommen står rakt och fast. Man vill inte ha en vinglig ljusstake som riskerar att välta.

Ljusstake, ja! Då behöver du några ljushållare eller ljushylsor. Färdiga i metall är jättepraktiskt. De finns att köpa från Slöjddetaljer. De finns både för kronljus och julgransljus. I botten finns ett hål. Borra ett litet hål i styommen där du vill ha ljushållaren och skruva fast den genom detta lilla hål.

NU!! Nu är det dags för pyntet. Ta fram din papperssamling. Silkespapper, inte bara köpt utan även från skokartongen, omslagspapper, tidningar, både vecko-, serie- och dagstidningspapper, reklamblad, affischer med mera. Klipp en remsa och vik denna på längden med den vackra sidan inåt. Klipp i den vikta kanten och lämna den andra kanten oklippt. När du är klar vänder du din remsa med rätsidan utåt och börjar linda den runt din stomme. Sätt en liten limklick i början så blir det lättare. Du ska linda så att fransarna täcker den oklippta sidan. Fortsätt med en ny remsa när den första tar slut. Denna "krusning" kan du täcka hela stommen med eller bara delar. Du kan byta färg och material och när du är klar med stommen kan du fortsätta och krusa andra prylar i hemmet. Allt för en maxad julstämning.

Foten (på stommen) kan du också klä in i papper.

Alternativ är att istället för krusning måla sin ljusstake. Man kan skära utsmyckningar i trä eller klippa ut i plåt (kaviartuber kan du klippa i med en vanlig sax). Du kan också kombinera de olika sätten.

Som avslutning vill jag påminna om riskerna med levande ljus, framförallt i kombination med det krusade papperet. Lämna aldrig en tänd ljusstake, inte ens med blicken. Med en enkel elektrisk ljusslinga i ljusstaken kan du bättre koppla av.

mvh
Kalle Forss
Länshemslöjdskonsulent Skånes Hemslöjdsförbund

